

# Musikterapi – i medgang og modgang

**Helle Nystrup Lund**

*Cand. Mag. i Musikterapi, medlem af MTL, privat praktiserende (1999-2004), nu ansat på Aalborg Psykiatrisk sygehus. Underviser på musikterapiuddannelsen, Aalborg Universitet. Kontakt: hnl@hum.aau.dk*

Hvor er musikterapien i Danmark lige nu? Og hvor er musikterapeuterne? Med aflysningen af den danske konference 2006 på grund af manglende interesse er det nu tid til eftertanke. Jeg var meget skuffet over aflysningen af den danske konference. Efter at have været helt uforstående over for musikterapeuters manglende interesse for en dansk konference, har jeg her prøvet at samle nogle tanker og observationer fra musikterapi miljøet i Danmark.

Da musikterapi konferencer i høj grad er et forum for faglig udveksling og dialog, er det relevant at se på hvilke fora der lige nu eksisterer for danske musikterapeuter.

## Hvor mødes danske musikterapeuter?

Der er primært 2 mødesteder for musikterapeuter i Danmark. Dels er der den stærke uddannelse i Aalborg, hvor mange musikterapeuter er tilknyttet som undervisere, terapeuter, praktiklærere, som eksterne censorer og i et nyere rådgivningspanel.

Til uddannelsen hører den internationale forskerskole ledet af professor Tony Wigram. Her er der jævnligt ph.d. uger med foredrag af musikterapeuter fra hele Europa.

Desuden findes Musikterapeuternes Landsklub (MTL) med sit årlige landsmøde, samt diverse underudvalg og arbejdsgrupper under MTL og Dansk Magisterforening. Dertil kommer redaktionen for Dansk

Musikterapi, som i en eller anden forstand også er et mødested for musikterapeuter. Endelig findes også gruppen for musikterapeuter i psykiatrien (MIP), samt en gruppe musikterapeuter der mødes i og omkring GIM uddannelsen. Med jævne mellemrum opstår lokale netværksgrupper og supervisorsgrupper, hvor musikterapeuter mødes for faglig udveksling og sparring. Der er også mulighed for at deltage i konferencer i udlandet. Man kan tage på nordisk konference, europæisk konference og verdenskonference. Der er mindst én konference årligt.

For de musikterapeuter der vil engagere sig fagligt ud over deres daglige arbejde, er der altså mange muligheder.

Hvordan har MTL udviklet sig som et samlende organ for musikterapeuter og hvordan er samarbejdet mellem MTL og musikterapiuddannelsen?

## MTL og uddannelsen i Aalborg

Da jeg blev valgt ind i MTL bestyrelsen midt i halfemserne, mødte jeg et stigende behov for at MTL skulle skille sig ud fra uddannelsen. En del af årsagen var at de færdiguddannede musikterapeuter havde behov for at finde deres eget ståsted uden at være omgivet af deres gamle lærere og terapeuter. Dels kunne MTL være et forum der varetog de uddannede musikterapeuters

behov. Hvor musikterapiuddannelsen i Aalborg slap, tog MTL over.

Samtidig var og er et samarbejde mellem musikterapiuddannelsen og MTL en nødvendighed når der er behov for at samle kræfterne i forsøget på at synliggøre musikterapifaget. Den europæiske musikterapi-konference i Aalborg i 1995 bragte mange musikterapeuter sammen på trods af tidligere stridigheder – musikterapistudiet og undervisere herfra, pioneere, Landsklubben af Musikterapeuter (LAM – nu kaldet MTL) og Dansk Forbund for Musikterapi (DFMT).

Jeg var studerende dengang og husker mine nuværende kollegaer i rollerne som receptionister, video-teknikere og altnulig-mænd, såvel som keynotes og workshopholdere. Det var også bag receptionsdisken i Aalborgshallen jeg første gang mødte formanden for DFMT, Johan Andersen. Som formand og -kvinde for DFMT og MTL, fik vi i de kommende år et støt stigende samarbejde omkring foreningernes aktiviteter.

#### Musikterapi-konferencer i Danmark

Samarbejdet omkring planlægningen og afholdelsen af den europæiske musikterapi-konference i Aalborg i 1995 samlede de danske musikterapeuter som aldrig før. Selv om konferencen på mange måder var en succes gav den et stort økonomisk underskud, og dette kom til at betyde meget i de kommende år. Da ønsket om en dansk musikterapi-konference blev bragt på bane i slutningen af halvfemserne, stod det klart at Aalborg Universitet ikke kunne eller ville støtte en dansk konference for musikterapi efter efterslæbet fra konferencen i 1995. På det tidspunkt var jeg formand for MTL og meldte mig til konferenceudvalget. Vi var en lille gruppe entusiastiske konference-planlæggere og vi havde held med at modtage midler fra flere fonde. Tony

Wigram donerede generøst sit honorar for sin keynote præsentation til konferencen. Så den første danske konference for musikterapi på Brandbjerg Højskole i 2000 blev afholdt uden økonomisk støtte fra Aalborg Universitet, i et samarbejde mellem MTL og DFMT. De kommende år i MTL bar præg af at være “selvkørende” og igen i 2003 blev der afholdt en vellykket dansk konference på Brandbjerg Højskole uden underskud og uden noget egentligt samarbejde mellem musikterapiuddannelsen og de to musikterapi-organisationer.

Det skal siges at bestyrelsen i MTL gennemgik en betydelig forandring fra midten af halvfemserne og frem til det nye årtusind. Jeg sad i bestyrelsen i 8 år, hvoraf de seks var som formand. Fra at bestå primært af musikterapeuter fra de første år-gange, som efter mange års ihærdige indsats havde udtjent deres værnepligt i bestyrelsen, kom mange nyuddannede og studerende til og aktivitetsniveauet steg. Den første MTL og DM pjece blev udgivet og der blev dannet et efteruddannelsesudvalg der i samarbejde med musikterapiuddannelsen udbød og gennemførte efteruddannelse af en gruppe musikterapeuter i 2001-2003. Konferenceudvalg og flere andre underudvalg og arbejdsgrupper spirede frem. Tidsskriftet “Fermaten” genopstod og MTL fik sin egen hjemmeside. Mange musikterapeuter, både erfarne og nye, bidrog med en stor arbejdsindsats for MTL. MTL’s landsmøder blev også mere populære – og det var (og er) gratis for alle medlemmer af DM. Der var nye ildsjæle med nye kræfter til at bane vejen frem for faget, i MTL. MTL havde jævnligt kontakt til musikterapi-studiet og der var en god tone, men man arbejdede generelt selvstændigt og uafhængigt af uddannelsen i MTL-bestyrelsen.

### At bruge hinanden

Når jeg idag ser på musikterapiforeninger i andre nordiske lande og deres tilknytning til en eller flere uddannelsesinstitutioner, ser det ud til at et tæt samarbejde gør både uddannelse og forening stærkere. Hvert land har sin historie hvad angår udviklingen af musikterapifaget, uddannelserne og foreningerne. I Danmark har der været gode grunde til at holde forening og uddannelse adskilt. Spørgsmålet er om disse grunde er lige så gyldige i dag som for 10 år siden. Opgaven er at finde ud af, hvad man kan bruge hinanden til. Kan man indgå en form for arbejdsalliance og hvad skal den bestå i? Et andet spørgsmål melder sig. Når der – som i juni i år – er Nordisk konference i Stockholm, hvorfor møder vi så få frem i forhold til vore nordiske kolleger, set i lyset af at vi har en meget stærk uddannelse?

### Er vi dovne?

Når mange musikterapeuter idag ikke anser det som vigtigt at deltage i en dansk eller nordisk musikterapikonference med hvad den har at byde på, må man spørge sig selv hvorfor.

Er det sparetider, så arbejdsstederne ikke vil bevilge penge til konferencer? Har man nok i at klare sig igennem hverdagen og har ikke overskud til at tage afsted? Synes man ikke konferencer har nok at byde på til at man vil ofre sin dyrebare tid på det? Uanset hvordan man vender og drejer det, havde under halvdelen af musikterapeuter, som er medlem af MTL, tilmeldt sig konferencen. Jeg forstår det ikke. Men måske er det tid til at tænke nye tanker.

Der er mange muligheder for faglig udvikling og udveksling i de mange aktiviteter og møder der foregår både i universitets-regi og i MTL. Men det er også et faktum at mange af de samme mennesker går igen i

forskellige sammenhænge. Der er en mindre gruppe meget aktive musikterapeuter, som kommer til danske og udenlandske konferencer, til MTLs landsmøder, som skriver indlæg i dette tidsskrift, som i det hele taget er synlige i musikterapimiljøet. Samtidig er der en større gruppe, som aldrig eller sjældent melder sig til faglige møder eller aktiviteter, men som dog er registrerede medlemmer af MTL.

### De nye teoretikere og de gamle praktikere

Hvad mon det er der afholder mange fra at engagere sig fagligt? Kan man forestille sig at klinikere med årelang erfaring bort fra det akademiske miljø på studiet, føler at de har fjernet sig så langt fra uddannelsen og dets miljø, at det føles uvedkommende? Eller føler man sig usikker på om man nu har noget at tilbyde, når nyuddannede musikterapeuter og musikterapeuter fra forskerskolen står frem og præsenterer specialer og afhandlinger baseret på teorier og viden der slet ikke fandtes, da man selv gennemgik uddannelsen til musikterapeut? Er der i takt med musikterapiuddannelses udvikling og stigende orientering mod videnskabelighed – teori og forskning – opstået en kløft mellem de nye teoretikere og de gamle praktikere? Det er måske lidt firkanter stillet op men hvis dette er tilfældet, hvordan kan man da bygge bro imellem de to? Praktikerne – eller klinikernes – erfaring er meget værdifuld og særligt nyuddannede musikterapeuter kan lære meget af “de gamle”. Samtidig kan “de gamle” klinikere godt trænge til at få støvet teorien af, og inddrage ny viden i deres praktiske arbejde.

Hvordan får vi den store usynlige gruppe af musikterapeuter på banen? Og hvordan kan man fremme dialogen? Dette synes jeg er et meget væsentligt spørgsmål at finde kvalificerede svar på. I alle faglige miljøer –

Helle Nystrup Lund

---

også blandt musikterapeuter i Danmark – er det vigtigt med udskiftning og nye kræfter til at løfte opgaven med at synliggøre og udvikle faget. Nye og gamle, teoretikere og klinikere, alle er velkomne og nødvendige!

I håb om bedre tider for musikterapi konferencer i Danmark har jeg meldt mig til

konferenceudvalget for Nordisk Konference for Musikterapi 2009, som skal afholdes i Aalborg.

Til slut tak til de ildsjæle der i flere år brugte deres tid og energi på at forberede dansk konference for musikterapi 2006.